

Autes

Aute del Tribunal Constitucional del 13-7-2026 relatiu a la causa 2026-53-RE.

Causa 2026-53-RE

(Felisberto Da Graça c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 304-2026. Recurs d'empara

Aute del 13 de juliol del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'11 de juny del 2026, per la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 22 de maig del 2026, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a un tribunal imparcial, a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li l'aute impugnat, tot ordenant a la Sala Penal que dicti una altra resolució respectuosa amb els drets vulnerats. Així mateix, cas que es desestimi la seva pretensió, demana que no se li imposin les costes processals. També demana la suspensió de la celebració del judici oral, fixat pel 28 de setembre del 2026, fins a la resolució d'aquesta empara, ja que la continuació del procés penal podria generar perjudicis de difícil o d'impossible reparació cas que s'estimés l'empara;

Vista la Constitució, especialment, els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment, el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc de la causa núm. 6000099/2023 seguida contra la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça per uns presumptes delictes major de calúmnies propagades amb publicitat i menor de calúmnies i d'injúries, la presidenta del Tribunal de Corts, mitjançant un aute del 5 de març del 2026, va denegar la recusació presentada per la representació processal de la querellada de la magistrada, Sra. Nàdia Alís Cirera, i dels batlles, Sra. Azahara Cascales Ruiz i Sr. Xavier Colom Pich (apartats h) i i) de l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia).

1.2. La representació processal de la recurrent va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 22 de maig del 2026, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que decidia desestimar aquest recurs i confirmar íntegrament l'aute apel·lat de la presidenta del Tribunal de Corts.

1.3. L'11 de juny del 2026, la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 22 de maig del 2026, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a

un tribunal imparcial, a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent fonamenta la recusació de la magistrada, Sra. Nàdia Alís Cirera, i del batlle, Sr. Xavier Colom Pich, en el fet que aquests van intervenir en la seva condició de batlles, en diversos procediments previs en què se li havia concedit el benefici de justícia gratuïta per exercir accions legals contra diverses persones.

- Considera que el fet de tenir accés i de valorar la seva informació personal, econòmica i patrimonial compromet l'aparença de neutralitat exigible, atès que comporta un coneixement extraprocessal que pot afectar, encara que sigui de manera inconscient, la seva imparcialitat en el moment de conèixer i jutjar la querella.

- Pel que fa a la batlle, Sra. Azahara Cascales Ruiz, d'una banda, posa de manifest la seva intervenció prèvia en procediments judicials en què va ser part, concretament en el marc de les Diligències prèvies 8000002/2021 i 4000664/2021, les quals tindrien el seu origen en la causa 1000367/2018, cosa que evidencia una connexió material i contextual entre tots aquests procediments; i, d'altra banda, aquesta batlle, hauria mantingut una relació professional amb la Sra. Eva López Herrero, en haver coincidit laboralment amb la batlle al gabinet jurídic del Govern, circumstància d'especial rellevància si es té en compte que aquesta és l'actual parella del querellant i va actuar com la seva lletrada en el moment d'interposar la querella en el marc d'aquesta causa.

- Afegeix que existiria una possible relació d'amistat entre aquesta batlle i el querellant.

- Pel que fa al recurs d'empara, la recurrent al·lega que la desestimació de la seva demanda de recusació vulnera el seu dret a un tribunal imparcial, establert a l'article 10 de la Constitució i a l'article 6.1 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals.

- Recorda els elements de doctrina relatius a la imparcialitat subjectiva i objectiva i il·lustra les seves al·legacions citant la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans en la matèria.

- Seguidament, desenvolupa l'argumentació plantejada en la seva demanda de recusació i exposa que, segons el seu parer, la decisió de la Sala Penal és purament formal i desconeix l'aspecte constitucional de la imparcialitat objectiva.

- Considera que la Sala Penal ha efectuat una anàlisi fragmentària dels diferents motius de recusació presentats quan la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans demana una anàlisi global de la situació, i, recorda de manera detallada els motius que va presentar en la seva demanda de recusació.

- Segons el seu parer, la decisió impugnada de la Sala Penal vulnera el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ja que està motivada de manera insuficient.

- Així mateix, addueix que pel fet que la Sala Penal no hagi volgut considerar un element aportat en apel·lació, perquè aquest no havia estat discutit en primera instància, no dona resposta de manera completa als seus arguments, cosa que constitueix, segons el seu parer, un defecte de motivació.

- Manifesta que les regles processals han de ser interpretades de la manera més favorable i, que, en aquest cas, la interpretació de la Sala Penal ha provocat una vulneració del seu dret a la defensa, establert a l'article 10.2 de la Constitució.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li l'acte impugnat, tot ordenant a la Sala Penal que dicti una altra resolució respectuosa amb els drets vulnerats. Així mateix, cas que es desestimi la seva pretensió, demana que no se li imposin les costes processals. També demana la suspensió de la celebració del judici oral, fixat pel 28 de setembre del 2026, fins a la resolució d'aquesta empara, ja que la continuació del procés penal podria generar perjudicis de difícil o d'impossible reparació cas que s'estimés l'empara.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- Després d'exposar de manera precisa els arguments de les parts i del Ministeri Fiscal, la Sala Penal recorda les garanties del dret a un tribunal imparcial establertes a l'article 10.1 de la Constitució i a l'article 6.1 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals i cita diversa jurisprudència respecte de la noció d'imparcialitat objectiva i subjectiva.
- Recorda que d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, la imparcialitat personal d'un magistrat es presumeix fins a prova del contrari.
- També destaca la jurisprudència del Tribunal Constitucional que declara que una simple aparença o una simple sospita no són suficients per posar en dubte la imparcialitat d'un magistrat.
- Seguidament, cita les disposicions dels articles 73 a 75 de la Llei qualificada de la Justícia que garanteixen la imparcialitat dels tribunals.
- I, a continuació, examina de manera detallada els arguments de la recurrent a la llum de les disposicions esmentades. En dedueix que aquests arguments no responen a les exigències legals en matèria de recusació.
- Finalment, examina el nou motiu introduït en seu d'apel·lació per la recurrent i, després d'haver exposat les raons per les quals no podia ser tingut en compte, n'analitza el fons, i conclou que tampoc respon als termes de la Llei qualificada de la Justícia en matèria de recusació.
- Per tots aquests motius, desestima el recurs d'apel·lació.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

- 3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal de cassació, ni un tribunal suprem.
- 3.2. El recordatori d'aquest cànon de constitucionalitat ben establert és particularment pertinent en aquest cas, ja que l'argumentació de la recurrent continguda en el seu recurs d'empara és idèntica a aquella que va presentar en el seu recurs d'apel·lació.
- 3.3. Convé recordar que la valoració dels fets i la interpretació de les normes aplicables corresponen a les jurisdiccions ordinàries, llevat que això condueixi a una resolució il·lògica, arbitrària, no raonable o que infringeixi els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.
- 3.4. El recordatori d'aquest segon cànon de constitucionalitat, igualment ben establert, és també particularment pertinent, perquè l'argumentació de la recurrent continguda en el seu recurs d'empara, al marge de l'exposició dels arguments presentats en primera i en segona instància, consisteix a contradir la interpretació dels fets i de la legislació efectuada per la Sala Penal.
- 3.5. Per consegüent, cal examinar si les interpretacions dutes a terme per la Sala Penal són il·lògiques, absurdes o arbitràries.
- 3.6. En aquesta causa, la Sala Penal examina de manera acurada els fets presentats per la recurrent i els confronta amb les disposicions molt clares de la Llei qualificada de la Justícia.
- 3.7. Cal concloure que, contràriament a les pretensions de la recurrent, els seus arguments van ser examinats i que fins i tot aquell que va ser presentat *ex novo* va ser objecte d'anàlisi per part de la Sala Penal, tot i no ser admissible.
- 3.8. També cal posar en relleu que els termes de les disposicions aplicables són molt precisos i que la interpretació realitzada per la Sala Penal és rigorosa i no pot ser discutida des d'un punt de vista de la seva lògica.
- 3.9. El fet que la recurrent proposi una altra interpretació dels fets i d'aquestes disposicions legals no és suficient per invalidar la interpretació efectuada per la Sala Penal, la qual el va dur a una decisió fonamentada en Dret i motivada de manera aprofundida.
- 3.10. Per tant, l'argumentació de la recurrent que proposa una altra interpretació dels fets i de la Llei no presenta cap contingut constitucional.

3.11. Pel que fa al retret de la recurrent respecte de la inadmissibilitat de l'argument presentat *ex novo* en apel·lació tampoc pot prosperar, ja que, d'una banda, l'anàlisi efectuada per la Sala Penal segueix les normes processals que garanteixen la seguretat jurídica i la igualtat de les parts en el procés, i, d'altra banda, no obstant això, la Sala Penal va examinar el fons de l'argument en qüestió.

3.12. Cal concloure que la decisió impugnada de la Sala Penal està fonamentada en Dret, està degudament motivada i garanteix la imparcialitat del Tribunal, i no vulnera el dret a la defensa de la recurrent. Per consegüent, el recurs d'empara presentat per la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça, que pretén obtenir una revisió de la decisió de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, manca de contingut constitucional i ha de ser inadmissibles a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2026-53-RE interposat per la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça contra l'aute del 22 de maig del 2026, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al Tribunal de Corts, a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 13 de juliol del 2026.

Joan Manel Abril Campoy
President

Jean-Yves Caullet
Magistrat

Pere Pastor Vilanova
Vicepresident

Víctor Torre de Silva López de Letona
Magistrat